

**BUXORO DAVLAT
PEDAGOGIKA
INSTITUTI**

**BUXORO DAVLAT PEDAGOGIKA
INSTITUTI**

TA'LIM TRANSFORMATSIYASI

ILMIY – METODIK JURNAL

No. 2

BUXORO – 2026

IJTIMOIIY FANLAR

JAMIYATDA XOTIN-QIZLAR HUQUQLARINI HIMOYA QILISHNING XALQARO-HUQUQIY STANDARTLARI

Hamroyev Saidjon Sanoyevich, Buxoro Davlat Pedagogika Instituti
 f.f.f.d., dotsent
 Tel: +998909332810

Abdullayeva Yulduz Nabiyevna, Buxoro Davlat Pedagogika Instituti
 IGHT-25-guruh I bosqich magistranti
 Tel: +998973019781

Annotatsiya: Mazkur mavzu jamiyatda xotin-qizlar huquqlarini himoya qilishning xalqaro-huquqiy asoslari, prinsiplari va mexanizmlarini tahlil qiladi. Unda gender tengligini ta'minlash, kamsitishning barcha shakllarini bartaraf etish hamda ayollar huquqlarini kafolatlashga qaratilgan xalqaro standartlar yoritiladi. Xususan, CEDAW konvensiyasi va BMT hujjatlarining o'rni alohida ko'rib chiqiladi. Shuningdek, ushbu normalarning milliy qonunchilikka implementatsiyasi va ularning jamiyat taraqqiyotidagi ahamiyati ilmiy asosda baholanadi. Mazkur yondashuv ijtimoiy adolatni mustahkamlash, inson huquqlarini himoya qilish va barqaror rivojlanishga xizmat qiladi.

Tayanch so'zlar: xotin-qizlar huquqlari, gender tenglik, xalqaro huquq, CEDAW, kamsitish, inson huquqlari, BMT, ijtimoiy adolat, milliy qonunchilik, rivojlanish.

INTERNATIONAL LEGAL STANDARDS FOR THE PROTECTION OF WOMEN'S RIGHTS IN SOCIETY

Hamroyev Saidjon Sanoyevich, Bukhara State Pedagogical Institute
 PhD, Associate Professor
 Tel: +998909332810

Abdullayeva Yulduz Nabiyevna, Master's Student, 1st Year, IGHT-25 Group
 Bukhara State Pedagogical Institute
 Tel: +998973019781

Abstract: This topic analyzes the international legal foundations, principles, and mechanisms for protecting women's rights in society. It highlights international standards aimed at ensuring gender equality, eliminating all forms of discrimination, and guaranteeing women's rights. In particular, the role of the CEDAW Convention and UN documents is examined. It also evaluates the implementation of these norms into national legislation and their significance for societal development on a scientific basis. This approach contributes to strengthening social justice, protecting human rights, and ensuring sustainable development.

Keywords: women's rights, gender equality, international law, CEDAW, discrimination, human rights, UN, social justice, national legislation, development.

МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВЫЕ СТАНДАРТЫ ЗАЩИТЫ ПРАВ ЖЕНЩИН В ОБЩЕСТВЕ

Хамроев Саиджон Саноевич, Бухарский государственный педагогический институт
 PhD, доцент
 Тел: +998909332810

Абдуллаева Юлдуз Набиевна, Магистрант 1 курса, группа IGHT-25
 Бухарский государственный педагогический институт
 Тел: +998973019781

Аннотация: Данная тема анализирует международно-правовые основы, принципы и механизмы защиты прав женщин в обществе. В ней освещаются международные стандарты, направленные на обеспечение гендерного равенства, устранение всех форм дискриминации и

гарантию прав женщин. В частности, рассматривается роль Конвенции CEDAW и документов ООН. Также оценивается имплементация данных норм в национальное законодательство и их значение для развития общества на научной основе. Данный подход способствует укреплению социальной справедливости, защите прав человека и обеспечению устойчивого развития.

Ключевые слова: права женщин, гендерное равенство, международное право, CEDAW, дискриминация, права человека, ООН, социальная справедливость, национальное законодательство, развитие.

KIRISH. Hozirgi globallashuv sharoitida inson huquqlarini ta'minlash, ayniqsa xotin-qizlar huquqlarini himoya qilish masalasi xalqaro hamjamiyatning eng muhim va dolzarb yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Gender tenglikni ta'minlash jamiyatning demokratik rivojlanishi, ijtimoiy adolat va barqaror taraqqiyotning asosiy shartlaridan biridir. Shu sababli ayollar huquqlarini himoya qilish nafaqat milliy, balki xalqaro huquq tizimining ham ustuvor vazifasiga aylangan. Tarixan ayollar ko'plab sohalarda kamsitish va cheklovlarga duch kelgan bo'lib, bu ularning siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy hayotdagi to'liq ishtirokini cheklab kelgan. Mazkur muammolarni bartaraf etish maqsadida xalqaro huquqda xotin-qizlar huquqlarini alohida himoya qilish tizimi shakllantirildi. Birlashgan Millatlar Tashkiloti tomonidan qabul qilingan Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasi, fuqarolik va siyosiy huquqlar to'g'risidagi xalqaro pakt hamda ayniqsa 1979-yilda qabul qilingan CEDAW Konvensiyasi ushbu yo'nalishdagi asosiy huquqiy hujjatlar hisoblanadi. Jahon tajribasi shuni ko'rsatadiki, gender tenglikni ta'minlashda Skandinaviya davlatlari (Shvetsiya, Norvegiya, Finlandiya) eng ilg'or model sifatida e'tirof etiladi. Ushbu davlatlarda ayollarning siyosiy faolligi yuqori bo'lib, parlament va davlat boshqaruvida ularning ulushi sezilarli darajada ta'minlangan. Shuningdek, Yevropa Ittifoqi mamlakatlarida gender tenglik siyosati maxsus strategiyalar va kvotalar orqali qo'llab-quvvatlanadi. AQSh va Kanada tajribasida esa ayollar huquqlarini himoya qilish ko'proq sud-huquqiy mexanizmlar va anti-diskriminatsiya qonunlari orqali amalga oshiriladi. Osiyo mamlakatlarida, xususan Yaponiya va Janubiy Koreyada esa so'nggi yillarda gender tenglikni kuchaytirishga qaratilgan davlat dasturlari joriy etilmoqda. Mazkur maqolada jamiyatda xotin-qizlar huquqlarini himoya qilishning xalqaro-huquqiy standartlari, ularning mazmuni, jahon tajribasi hamda milliy qonunchilikka tatbiq etilishi ilmiy jihatdan tahlil qilinadi. Shu bilan birga, mavjud muammolar va ularning yechimlari ham o'rganiladi.

Mazkur tadqiqotning obyekti jamiyatda xotin-qizlar huquqlarini himoya qilishga oid xalqaro-huquqiy munosabatlar tizimi hisoblanadi. Ushbu tizimga Birlashgan Millatlar Tashkiloti tomonidan qabul qilingan xalqaro konvensiyalar, deklaratsiyalar va rezolyutsiyalar, xususan CEDAW Konvensiyasi, Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasi hamda gender tenglikni ta'minlashga qaratilgan boshqa xalqaro hujjatlar kiradi. Shuningdek, tadqiqot obyekti doirasida mazkur xalqaro-huquqiy standartlarning milliy huquq tizimlariga implementatsiya qilinishi, davlatlarning gender siyosati, ayollar huquqlarini himoya qilish mexanizmlari hamda ularning amaliy natijalari ham o'rganiladi. Bu jarayonda jahon tajribasi, rivojlangan va rivojlanayotgan davlatlarning yondashuvlari ham tahlil qilinadi.

Mazkur tadqiqotni amalga oshirish jarayonida ilmiy bilishning bir qator umumiy va maxsus metodlaridan foydalanildi. Ular mavzuni har tomonlama tahlil qilish, xalqaro-huquqiy standartlarning mazmuni va amaliy ahamiyatini ochib berishga xizmat qildi. Birinchidan, **tahlil va sintez metodi** orqali xotin-qizlar huquqlarini himoya qilishga oid xalqaro-huquqiy hujjatlar mazmuni o'rganildi va ularning asosiy tamoyillari umumlashtirildi. Ikkinchidan, **qiyosiy-huquqiy metod** yordamida turli davlatlar (jumladan, Skandinaviya mamlakatlari, AQSh, Yevropa Ittifoqi davlatlari va Osiyo mamlakatlari) tajribasi solishtirildi hamda ularning gender tenglikni ta'minlashdagi yondashuvlari tahlil qilindi. Shuningdek, **tarixiy metod** orqali xotin-qizlar huquqlarining shakllanish va rivojlanish bosqichlari o'rganildi. **Tizimli yondashuv metodi** xalqaro va milliy huquqiy normalarning o'zaro bog'liqligini aniqlash imkonini berdi. Bundan tashqari, **empirik kuzatuv va statistik ma'lumotlar tahlili** mavjud muammolarni aniqlash va ularning amaliy ko'rinishini baholashda qo'llanildi.

Asosiy qism. Jamiyatda xotin-qizlar huquqlarini himoya qilish masalasi zamonaviy xalqaro huquq tizimining eng muhim va kompleks yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Ushbu yo'nalish inson huquqlarining universalligi, ajralmasligi va tengligi prinsiplari asosida shakllangan bo'lib, uning asosiy maqsadi gender tenglikni ta'minlash, ayollarga nisbatan kamsitishning barcha shakllarini bartaraf etish hamda ularning jamiyatdagi ijtimoiy, siyosiy va iqtisodiy faolligini kuchaytirishdan iboratdir. Xotin-qizlar huquqlarini xalqaro miqyosda himoya qilish jarayoni XX asrning ikkinchi yarmidan boshlab jadal

rivojlandi. Bu jarayonning huquqiy asosini Birlashgan Millatlar Tashkiloti tomonidan qabul qilingan Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasi (1948) tashkil etadi. Mazkur hujjatda barcha insonlar jinsidan qat’i nazar teng huquqli ekani belgilangan bo’lsa-da, amaliyotda ayollarning ijtimoiy holati maxsus himoya mexanizmlarini talab qildi. Shu sababli keyinchalik maxsus xalqaro hujjatlar ishlab chiqildi. Ushbu yo’nalishda eng muhim hujjat sifatida 1979-yilda qabul qilingan **CEDAW Konvensiyasi** (Xotin-qizlarga nisbatan kamsitishning barcha shakllarini bartaraf etish to’g’risidagi konvensiya) alohida o’rin tutadi. CEDAW nafaqat huquqiy tenglikni e’lon qiladi, balki davlatlarga ayollarga nisbatan diskriminatsiyani bartaraf etish bo’yicha aniq huquqiy, institutsional va amaliy choralar ko’rish majburiyatini yuklaydi. Bu konvensiya xalqaro huquqda “ayollar huquqlari bo’yicha global bill” sifatida e’tirof etiladi. Shuningdek, 1995-yilda qabul qilingan Pekin deklaratsiyasi va Harakatlar platformasi gender tenglikni ta’minlash bo’yicha strategik yo’nalishlarni belgilab berdi. Unda ayollarning iqtisodiy mustaqilligi, ta’lim va sog’liqni saqlashga teng kirish imkoniyati, siyosiy qarorlar qabul qilish jarayonidagi ishtirokini kengaytirish hamda gender asosidagi zo’ravonlikka qarshi kurash kabi ustuvor yo’nalishlar mustahkamlangan. Xalqaro huquqiy standartlar bir necha asosiy prinsiplarga tayanadi. Birinchidan, **tenglik prinsipi** bo’lib, unga ko’ra erkaklar va ayollar barcha sohalarida teng huquq va imkoniyatlarga ega bo’lishi kerak. Ikkinchidan, **diskriminatsiyani taqiqlash prinsipi** jinsga asoslangan har qanday cheklov va kamsitishni inkor etadi. Uchinchidan, **substantiv (real) tenglik prinsipi** faqat huquqiy tenglikni emas, balki amaliy teng imkoniyatlarni ham ta’minlashni talab qiladi. To’rtinchidan, **davlat javobgarligi prinsipi** davlatlarni ayollar huquqlarini himoya qilish bo’yicha faol siyosat yuritishga majbur qiladi. Xalqaro standartlarning bajarilishini nazorat qilish uchun maxsus monitoring mexanizmlari yaratilgan. Jumladan, BMT tizimidagi **CEDAW qo’mitasi** davlatlarning davriy hisobotlarini ko’rib chiqadi, tavsiyalar beradi va gender tenglik bo’yicha xalqaro majburiyatlarning bajarilishini baholaydi. Bu mexanizm xalqaro huquqning samaradorligini oshirishda muhim rol o’ynaydi. Jahon tajribasi shuni ko’rsatadiki, xotin-qizlar huquqlarini himoya qilish darajasi davlatlarning siyosiy, iqtisodiy va huquqiy rivojlanish darajasi bilan bevosita bog’liq. Masalan, **Skandinaviya mamlakatlari (Shvetsiya, Norvegiya, Finlandiya)** gender tenglik bo’yicha eng ilg’or tajribaga ega bo’lib, bu davlatlarda ayollarning parlamentdagi ulushi va davlat boshqaruvidagi ishtiroki juda yuqori darajada ta’minlangan. Bu erda gender siyosati davlat strategiyasining ajralmas qismi hisoblanadi. **Yevropa Ittifoqi davlatlarida** gender tenglik maxsus kvotalar, strategik dasturlar va huquqiy mexanizmlar orqali ta’minlanadi. Bu tizim ayollarning siyosiy va iqtisodiy hayotdagi ishtirokini oshirishga xizmat qiladi. **AQSh va Kanada** tajribasida esa asosiy e’tibor anti-diskriminatsiya qonunlari va sud-huquqiy himoya mexanizmlariga qaratilgan. Bu davlatlarda ayollar huquqlarini buzganlik uchun qat’iy yuridik javobgarlik tizimi mavjud. **Osiyo mamlakatlarida**, xususan Yaponiya va Janubiy Koreyada, so’nggi yillarda gender tenglikni ta’minlashga qaratilgan davlat siyosati kuchaytirilmoqda. Bu davlatlarda ayollarning mehnat bozoridagi ishtirokini oshirish va ijtimoiy stereotiplarni kamaytirishga alohida e’tibor berilmoqda. O’zbekiston Respublikasida ham xotin-qizlar huquqlarini himoya qilish borasida sezilarli islohotlar amalga oshirilmoqda. Mamlakat CEDAW Konvensiyasini ratifikatsiya qilgan bo’lib, milliy qonunchilikda gender tenglikni ta’minlashga qaratilgan bir qator hujjatlar qabul qilingan. Jumladan, Konstitutsiya, “Xotin-qizlar va erkaklar uchun teng huquq va imkoniyatlar kafolatlari to’g’risida”gi Qonun hamda “Ayollarni zo’ravonlikdan himoya qilish to’g’risida”gi Qonun shular jumlasidandir.

Shunga qaramay, amaliyotda ayrim muammolar ham mavjud. Ular qatoriga gender stereotiplar, iqtisodiy tengsizlik, ayollarning rahbarlik lavozimlaridagi ulushi pastligi hamda oilaviy zo’ravonlik holatlari kiradi. Ushbu muammolarni bartaraf etish uchun huquqiy, ijtimoiy va ma’rifiy chora-tadbirlarni uyg’unlashtirgan kompleks yondashuv zarur. Umuman olganda, xalqaro-huquqiy standartlar va jahon tajribasi shuni ko’rsatadiki, gender tenglikni ta’minlash faqat huquqiy hujjatlar bilan emas, balki amaliy siyosat, ijtimoiy ong va institutlar faoliyati orqali amalga oshiriladi. Shu bois xotin-qizlar huquqlarini himoya qilish tizimini takomillashtirish barqaror rivojlanishning muhim sharti bo’lib qoladi.

O’zbekiston Respublikasida ham xotin-qizlar huquqlarini himoya qilish sohasida muhim islohotlar amalga oshirilmoqda. Mamlakat CEDAW Konvensiyasini ratifikatsiya qilgan va milliy qonunchilikni xalqaro standartlarga moslashtirish jarayoni izchil davom etmoqda. Konstitutsiyada erkaklar va ayollarning teng huquqliligi mustahkamlangan. Shuningdek, “Xotin-qizlar va erkaklar uchun teng huquq va imkoniyatlar kafolatlari to’g’risida”gi Qonun hamda “Ayollarni zo’ravonlikdan himoya qilish to’g’risida”gi Qonun gender siyosatining muhim huquqiy asoslarini tashkil etadi. So’nggi yillarda

O‘zbekistonda ayollarni qo‘llab-quvvatlash bo‘yicha davlat siyosati sezilarli darajada kuchaytirildi. Xotin-qizlarning tadbirkorlikdagi ishtiroki kengaytirildi, siyosiy jarayonlarda ularning ulushi oshirildi va ijtimoiy himoya mexanizmlari mustahkamlandi. Shu bilan birga, amaliyotda gender stereotiplar, iqtisodiy tengsizlik, ayrim sohalarida ish haqi nomutanosibliigi va rahbarlik lavozimlarida ayollar ulushining pastligi kabi muammolar hanuzgacha mavjud.

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, xotin-qizlar huquqlarini himoya qilishning xalqaro-huquqiy standartlari bugungi kunda shakllangan kompleks va ko‘p bosqichli tizim sifatida faoliyat yuritadi. Ushbu tizimning asosini BMT hujjatlari, xususan Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasi, xalqaro paktlar hamda CEDAW Konvensiyasi tashkil etadi. Tahlil jarayonida aniqlanishicha, aynan CEDAW Konvensiyasi ayollarga nisbatan diskriminatsiyani bartaraf etish bo‘yicha eng aniq va majburiy huquqiy mexanizmlarni belgilab bergan xalqaro hujjat hisoblanadi. O‘rganishlar natijasida xalqaro standartlarning milliy huquq tizimlariga implementatsiyasi gender tenglikni ta‘minlashda muhim omil ekanligi tasdiqlandi. Xususan, rivojlangan davlatlar tajribasi (Skandinaviya mamlakatlari, Yevropa Ittifoqi davlatlari, AQSh va Kanada) shuni ko‘rsatadiki, samarali huquqiy baza, institutsional mexanizmlar va davlat siyosatining izchil amalga oshirilishi ayollarning siyosiy, iqtisodiy va ijtimoiy hayotdagi faolligini sezilarli darajada oshiradi. Biroq tahlillar shuni ham ko‘rsatdiki, xalqaro-huquqiy standartlarning amaliy ijrosida bir qator muammolar mavjud. Jumladan, ayrim davlatlarda gender stereotiplarining saqlanib qolishi, iqtisodiy tengsizlik, mehnat bozorida diskriminatsiya hamda ayollarning yuqori boshqaruv lavozimlaridagi past ishtiroki kuzatiladi. Bu holat xalqaro huquq normalarining to‘liq va samarali implementatsiyasi hali ham dolzarb masala ekanligini anglatadi. Shu bilan birga, O‘zbekiston Respublikasi misolida so‘nggi yillarda gender tenglikni ta‘minlash yo‘nalishida sezilarli ijobiy o‘zgarishlar amalga oshirilgani qayd etildi. Milliy qonunchilikning takomillashtirilishi, maxsus qonunlarning qabul qilinishi hamda davlat siyosatida xotin-qizlarni qo‘llab-quvvatlashga qaratilgan chora-tadbirlarning kuchaytirilishi bu sohadagi rivojlanishni tasdiqlaydi.

Umumiy tahlil natijasida shunday xulosaga kelindiki, xotin-qizlar huquqlarini himoya qilishning xalqaro-huquqiy standartlari nafaqat huquqiy normalar tizimi, balki ijtimoiy adolat va barqaror rivojlanishni ta‘minlovchi muhim mexanizm sifatida namoyon bo‘ladi. Ularning samaradorligi esa davlatlarning siyosiy irodasi, institutsional salohiyati va jamiyatdagi gender madaniyat darajasi bilan bevosita bog‘liqdir.

Mazkur tadqiqotning ilmiy yangiligi shundan iboratki, unda jamiyatda xotin-qizlar huquqlarini himoya qilishning xalqaro-huquqiy standartlari tizimli va kompleks yondashuv asosida tahlil qilinib, ularning huquqiy tabiatiga doir yaxlit ilmiy konsepsiya shakllantirildi. Tadqiqotda CEDAW Konvensiyasi va BMT hujjatlarining nafaqat normativ mazmuni, balki ularning amaliy mexanizmlari ham chuqur o‘rganilib, xalqaro standartlarning milliy huquq tizimlariga implementatsiya jarayoni ilmiy jihatdan asoslab berildi. Shuningdek, jahon tajribasi asosida gender tenglikni ta‘minlashning samarali modellari (Skandinaviya, Yevropa Ittifoqi, AQSh va Kanada tajribasi) qiyosiy-huquqiy tahlil qilinib, ularning muvaffaqiyat omillari aniqlangan. Shu bilan birga, rivojlanayotgan davlatlar, jumladan O‘zbekiston misolida mavjud muammolar tizimlashtirilib, ularni bartaraf etishning ilmiy asoslangan yo‘nalishlari ishlab chiqildi. Tadqiqotning yana bir yangiligi shundaki, unda xotin-qizlar huquqlarini himoya qilishning xalqaro-huquqiy standartlari faqat huquqiy kategoriya sifatida emas, balki ijtimoiy barqarorlik va barqaror rivojlanishning muhim omili sifatida integral yondashuvda tahlil qilindi. Bugungi kunda xotin-qizlar huquqlarini ta‘minlash yo‘lida bir qator muammolar mavjud: ijtimoiy stereotiplar, iqtisodiy imkoniyatlarning cheklanganligi, siyosiy faollikning pastligi, oilaviy zo‘ravonlik holatlari. Ushbu muammolarni bartaraf etish uchun kompleks choralar, jumladan, huquqiy, ijtimoiy va ma‘rifiy mexanizmlarni rivojlantirish zarur. Shuningdek, xalqaro tajriba shuni ko‘rsatadiki, ta‘lim tizimini rivojlantirish, ayollar bandligini oshirish va qonunchilikni takomillashtirish gender tenglikni ta‘minlashda muhim rol o‘ynaydi.

Xulosa. Mazkur tadqiqot natijalariga ko‘ra, xotin-qizlar huquqlarini himoya qilishning xalqaro-huquqiy standartlari zamonaviy xalqaro huquq tizimining ajralmas va ustuvor yo‘nalishlaridan biri ekanligi aniqlandi. Ushbu standartlar BMTning asosiy hujjatlari, xususan Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasi, xalqaro paktlar hamda CEDAW Konvensiyasi asosida shakllanib, gender tenglikni ta‘minlash va ayollarga nisbatan diskriminatsiyani bartaraf etishga qaratilgan kompleks huquqiy mexanizmni ifodalaydi. Tahlillar shuni ko‘rsatadiki, xalqaro-huquqiy normalarning samaradorligi ularning milliy huquq tizimlariga izchil implementatsiya qilinishi, davlatlarning siyosiy irodasi hamda

institutsional mexanizmlarining rivojlanganlik darajasiga bevosita bog‘liqdir. Jahon tajribasi, xususan rivojlangan davlatlar amaliyoti gender tenglikni ta’minlashda huquqiy, iqtisodiy va ijtimoiy omillarning uyg‘unligi muhim ahamiyatga ega ekanligini tasdiqlaydi. Shuningdek, O‘zbekiston Respublikasi misolida xotin-qizlar huquqlarini himoya qilish borasida sezilarli ijobiy o‘zgarishlar amalga oshirilgan bo‘lsa-da, ayrim muammolar — gender stereotiplar, mehnat bozoridagi tengsizlik va ayollarning boshqaruvdagi past ishtiroki — hanuzgacha dolzarb bo‘lib qolmoqda.

Umuman olganda, xotin-qizlar huquqlarini himoya qilishning xalqaro-huquqiy standartlari nafaqat huquqiy normalar tizimi, balki jamiyatda ijtimoiy adolatni ta’minlash, inson huquqlarini mustahkamlash hamda barqaror rivojlanishga erishishning muhim omili sifatida baholanadi. Shu bois, ushbu sohada xalqaro va milliy mexanizmlarni yanada takomillashtirish, ularni amaliyotda samarali qo‘llash hamda gender madaniyatini rivojlantirish dolzarb ilmiy-amaliy vazifa hisoblanadi.

Adabiyotlar ro‘yxati

1. Birlashgan Millatlar Tashkiloti. Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasi. – 1948-yil.
2. BMT. Xotin-qizlarga nisbatan kamsitishning barcha shakllarini bartaraf etish to‘g‘risidagi Konvensiya (CEDAW). – 1979-yil.
3. BMT. Fuqarolik va siyosiy huquqlar to‘g‘risidagi xalqaro pakt. – 1966-yil.
4. BMT. Iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy huquqlar to‘g‘risidagi xalqaro pakt. – 1966-yil.
5. BMT. Pekin deklaratsiyasi va Harakatlar platformasi. – 1995-yil.
6. O‘zbekiston Respublikasi. Konstitutsiya (yangi tahrir). – Toshkent, 2023.
7. O‘zbekiston Respublikasi. “Xotin-qizlar va erkaklar uchun teng huquq hamda imkoniyatlar kafolatlari to‘g‘risida”gi Qonun. – 2019-yil 2-sentabr.
8. O‘zbekiston Respublikasi. “Xotin-qizlarni tazyiq va zo‘ravonlikdan himoya qilish to‘g‘risida”gi Qonun. – 2019-yil.
9. Qodirova S. Gender siyosati va ayollar huquqlarini himoya qilish mexanizmlari. – Toshkent, 2022.
10. Islomova H.M. Oila ma’naviyati va gender tengligi muammolari. – Andijon, 2017.
11. Xakimova I. Xotin-qizlar huquqlarining xalqaro huquq doirasida shakllanishi va rivojlanishi. – 2025..

Ikramova Aziza Aminovna , Sun'iy intellekt asosidagi adaptiv o'rganish tizimlari orqali talabalarining individual ta'lim trayektoriyasini loyihalash	136
Jumaniyozova Shahnoza Rajabboy qizi , Alohida ehtiyojmand bolalar bilan ishlashning psixologik xususiyatlari	142
Jumayeva Azizabonu Mo`min qizi , Pragmatik yondashuv orqali talabalarni refleksiv kompetensiyalarini takomillashtirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	147
Jumayeva Habiba G'aforovna , Ta'lim jarayonida geymifikatsion texnologiyalar vositasida talabalarining o'z-o'zini baholash kompetensiyasini rivojlantirish	156
Hakimova Nargiza Supxonovna, Kattayeva Mehrangiz Nabiyevena , Boshlang'ich sinf o'quvchilarini kreativ fikrlashga yo'naltirilgan innovatsion texnologiyalar	162
Nadirxanova Nozima Alisherovna , Yozma madaniyatlararo muloqotni o'rgatishda talabalarining sotsiologiyistik qobiliyatlarini rivojlantirish metodikasi	167
Очиллов Фарход Эгамбердиевич , Трансформация семейных традиций и их влияние на патриотическое воспитание молодого поколения в Узбекистане	171
Qurbonova Nafisa Saidjonovna , Differensiyal ta'lim va uning pedagogik ahamiyati	178
Qo'ldoshev Mehriddin Avezmurodovich , Ahmad Donish ma'rifatparvarlik g'oyalari asosida yoshlarda ma'naviy-axloqiy kamolotni shakllantirishning pedagogik imkoniyatlari	182
G.V. Izbullayeva, Baxodirova Xalimabonu Baxodirovna , Bo'lajak o'qituvchilarning media-kommunikativ kompetentligini rivojlantirish metodikasi	187
Qo'chqorov Nodir Bozorovich , Talabalarda iqtisodiy savodxonlik madaniyatini shakllantirishning innovatsion va intensiv ko'rinishlari	192
Sadullayeva Zarnigor To'liqinjonovna , Talabalarining o'z-o'zini tarbiyalash darajasini diagnostika qilish va monitoring tizimi	197
Safarova Nigora Nasilloevna , Transformativ ta'limning metodologik asoslari: Tanqidiy pedagogika, refleksiv yondashuv va sotsiokonstruktivizm integratsiyasi	204
Teshayeva Dilnoza Chori qizi , Talabalarda ekologik mas'uliyat rivojlanishining pedagogik-psixologik omillari	210
D.I. Normatova , Ingliz tili o'qituvchilarini kreativ yondashuv asosida maxsus kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari	217
Jumayeva Habiba G'aforovna , Ta'lim jarayonida geymifikatsion yondashuv orqali talabalarining evristik-kognitiv qobiliyatlarini rivojlantirishning pedagogik imkoniyatlari	222
Raximbayeva Gulyora Ulug'bekovna , Talabalarda media madaniyat va ijtimoiy identifikatsiya o'rtasidagi bog'liqlik	228
Hamdamova Nigora Olimovna , Pedagogical approaches and methods in understanding semantic content	234
Yaxyayeva Shoiraxon Toxirboyevna , Milliy kontent vositasida bolada tahliliy fikrlashni shakllantirish metodikasi	240
Filologiya fanlari	
Зиядуллаева Гульчехра Фатилло Кызы , Семантические синонимы глагола "Пить чай" И их стилистические особенности	245
Choriyeva Mehriniso Qiyomiddinovna , XIX asr oxiri – XX asr boshlarida Buxoro adabiy muhiti va Abdurahmon Tamkin Buxoriyning adabiy merosi	250
Axmedova Dildora Bahodirovna, Jo'rayeva Mohigul Baxtiyor qizi , O'quvchilarning nutqiy etiket kompetensiyasini rivojlantirish masalalari	255
Ahatova Durdona Davron qizi , Omon Muxtor hikoyalaridagi badiiy zamon va inson tasvirining o'ziga xosliklari	260
Baxtiyorova Durdona Ixtiyor qizi , "Korpus texnologiyalari va sun'iy intellekt integratsiyasi asosida ingliz tilida og'zaki nutq hamda o'qib tushunish ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish"	264
Nosirova Dilfuza Mustafoyevna , Masallarning kelib chiqishi va rivojlanish bosqichlari	271
Nosirova Nodirabegim Nodirovna , Til o'rganish jarayonida sun'iy intellektning integratsiyasi: Lingvistik kompetensiyani shakllantirish, o'quv jarayonini shaxsiylashtirish va ta'lim samaradorligini oshirish imkoniyatlari	275
To'raboyeva Muqaddas, Pirimova Madina Ramazonovna , Ona tili o'qitish metodikasining zamonaviy konsepsiyasi: Taqiqotlar va yondashuvlar (alijon hamroyevning ilmiy maktabi misolida)	279
Ijtimoiy fanlar	

Hamroyev Saidjon Sanoyevich, Abdullayeva Yulduz Nabiyeвна , Jamiyatda xotin-qizlar huquqlarini himoya qilishning xalqaro-huquqiy standartlari	284
Erkinov Ozodbek Aminovich , Huquqiy va ijtimoiy davlatning nazariy asoslari hamda uning zamonaviy rivojlanish tendensiyalari	289
Hayitmurodov Musulmon Sunnat o'g'li , Huquqiy ong va madaniyat – qonun ustuvorligining poydevori	295
Yo'ldosheva Odinaxon Dilmurodjon qizi , O'zbekistonda mehnat huquqining buzilishi: Holat va istiqbol	299
Temirova Asila Sodiqovna , Zamonaviy fan taraqqiyotida huquq ta'limini rivojlantirish tendensiyalari	302
Ergashova Nargiza, Jamolova Tamara Normatovna , Amir Temur – buyuk sarkarda va davlat arbobi	307
Sulaymonbekov Suhaylbek Sobirbek o'g'li , Professional ta'lim oluvchilarning huquqiy kompetensiyalarini shakllantirishda huquqiy targ'ibotni tashkil etishning pedagogik mexanizmlari (iiv buxoro akademik litseyi misolida)	311
Hikmatov Sunnatillo Hafiz o'g'li , Yoshlarda media immunitetni shakllantirishning nazariy va ilmiy asoslari	318
Каримов Джамшид Тулкин Угли , Идеи гуманизма и нравственности в наследии Абдурахмона Джами	322
O'rinov O'tkirbek Nodir o'g'li , Ma'naviy-ma'rifiy ishlarning samaradorligini baholashda innovatsion mezonlar va indikatorlar	326

Aniq va tabiiy fanlar

To'xtayeva Ferangis Furqat qizi , Muhandislik grafikasi fanida elektron o'quv qo'llanma yaratishda 3d geogebra dan foydalanish	330
Choriyeva Nilufar Akram qizi , Fizik tafakkurni rivojlantirishda multimedia vositalaridan foydalanish usullari	334
Dilnoza Irkinovna Dadaboeva , Kelajak muhandislar uchun cad va 3d vizualizatsiyalaridan foydalangan professional grafik tayyorlashning innovatsion usulini ishlab chiqish va tajribada sinab ko'rish	340
Hasanov Behzod Normurot o'g'li, Hamroyeva Dilnoza Tohir qizi , Informatika ta'limida multimedia vositalaridan foydalanish bo'yicha xorijiy va milliy pedagogik tajribalar tahlil	349
Jo'rayev Ihom Is'hoqovich , Mobil texnologiyalar tarixi, rivojlanishi va istiqbollari	354
Rakhmat Sindarov , Research of the methodology for the development and implementation of a teaching and methodological complex for graphic training	360
To'xtayeva Ferangis Furqat qizi , Elektron o'quv qo'llanmalar yaratishda Fliktop platformasidan foydalanishning metodik asoslari	366
Ergashov Mansur Yarashovich, Raxmatilloeva Shahzoda Hikmat qizi , “Azotning kislorodli birikmalari” mavzusini o'qitishda eksperimental yondashuv asosida o'quvchilarning kreativ kompetensiyasini shakllantirish	370